

Arkadiusz Żabiński

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KARTY PODATKOWEJ JAKO NARZĘDZIA ROZWOJU MIKROPRZEDSIĘBIORCZOŚCI W GMINACH

Streszczenie: Polityka fiskalna jest jednym z podstawowych narzędzi służących realizacji wyznaczonych celów gospodarczych i społecznych. Za pomocą poszczególnych elementów systemu podatkowego państwo może realizować wyznaczone funkcje i wpływać na decyzje podatników, a poprzez to kształtować politykę gospodarczą. W zakresie lokalnym politykę taką prowadzą jednostki samorządu terytorialnego. O ile jednak zadania stawiane przed gminami czy powiatami są ambitne, o tyle instrumentarium w obszarze władztwa podatkowego jest zdecydowanie niewystarczające. W artykule zawarto analizę konstrukcji jednego ze źródeł dochodów gmin, jakim jest karta podatkowa, w kierunku wykorzystania jej jako instrumentu wspierania mikroprzedsiębiorczości.

Słowa kluczowe: system podatkowy, polityka gospodarcza, karta podatkowa.

1. Wstęp

Podatek dochodowy od osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą opłacany w formie karty podatkowej w całości zasila budżety gmin i zaliczany jest do dochodów własnych. Gminy pozbawione są jednak jakiegokolwiek władztwa w zakresie tego podatku. Ustalaniem jego wysokości, poborem i kontrolą zajmuje się aparat skarbowy. Nie pozostaje to bez wpływu na wysokość uzyskiwanych przez gminy dochodów, a także, szerzej, na politykę wspierania przedsiębiorczości, którą większość gmin stara się prowadzić.

Jednym z zadań, jakie stawiają sobie gminy, jest przeciwdziałanie bezrobociu i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na ich terenie. Sferą, w której te dwa cele się łączą i na którą gminy mogłyby mieć istotny wpływ, jest rozwój mikroprzedsiębiorstw. Specyfika mikroprzedsiębiorstw wskazuje na to, że powinny być one objęte rozwiązaniami szczególnymi w zakresie opodatkowania prowadzonej działalności gospodarczej. Takie szczególne rozwiązania powinny polegać m.in. na maksymalnym uproszczeniu obowiązków podatkowych związanych z naliczaniem i odprowadzaniem podatków. W zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą największe preferencje niesie ze sobą karta podatkowa.

Karta podatkowa powinna stać się więc dla gmin ważnym narzędziem zarówno kształtowania dochodów gmin, jak i wspierania lokalnej przedsiębiorczości.

Celem artykułu jest próba znalezienia odpowiedzi na pytanie: dlaczego karta podatkowa mimo swych zalet, systematycznie traci na popularności, oraz jakie zmiany w jej konstrukcji są niezbędne, aby omawiana preferencyjna forma opodatkowania dochodów stała się dla gmin ważnym narzędziem polityki prorozwojowej. Analiza została przeprowadzona na podstawie danych statystycznych za lata 2002-2007. Analiza aktów prawnych dotyczyła lat 2002-20010. Wykorzystano materiały statystyczne Ministerstwa Finansów i Głównego Urzędu Statystycznego.

2. Konstrukcja karty podatkowej jako ryczałtu kwotowego

Istota ryczałtów wiąże się z wypełnianiem kilku warunków. Podstawowymi są zasady: prostoty, taniości i pewności opodatkowania. Ryczałt jest uproszczonym modelem opodatkowania w obliczaniu podstawy i wielkości opodatkowania. W przypadku podatników to uproszczenie przejawia się najczęściej ograniczoną dokumentacją bez obowiązku prowadzenia pełnej dokumentacji rachunkowej. dla natomiast z punktu widzenia organów finansowych nie powoduje to wielu czynności kontrolnych sprawdzających rzetelność podatnika. Forma ta, dzięki swej prostocie, odpowiada też zasadzie taniości opodatkowania. Często możliwość korzystania z tej formy opodatkowania wiąże się z określonymi wymogami stawianymi podatnikowi, np. liczba zatrudnianych osób, wysokości obrotów, wysokości przychodu czy dochodu itp.

Ryczałty powinny charakteryzować się mniejszym fiskalizmem niż podobne podatki, a podatnik powinien zostać potraktowany preferencyjnie. Forma obciążenia podatkowego ustalana jest na poziomie przeciętnego uśrednionego obciążenia. Taka ulgowa wysokość obciążenia może zachęcać podatników do określonych działań, wyboru określonych form prowadzenia działalności gospodarczej czy wręcz do ujawnienia działalności gospodarczej. Z ryczałtami powinno się łączyć oszacowanie wynikające z dobrze określonych wskaźników podobnych do rzeczywistych wyników. Aby jednak ryczałt pełnił funkcję motywacyjną, normy szacunkowe powinny być ustalone na średnim poziomie lub niższym od faktycznego.

Uproszczone formy opodatkowania działalności gospodarczej stosuje większość państw europejskich. Zakres stosowanych przez nie uproszczeń jest bardzo zróżnicowany. Najczęściej zryczałtowaniu podlega podstawa opodatkowania, czyli kwota, od której nalicza się podatek. To dlatego, że wyliczenie podstawy jest najbardziej skomplikowanym elementem wymiaru podatku. Ryczałtowe podstawy opodatkowania stosowane są m.in. w Belgii. Przy ich wyliczaniu dla piekarzy i cukierników bierze się pod uwagę liczbę zużywanych przeciętnie worków mąki, w przypadku rzeźników – wagę sprzedanego mięsa, gdy zaś chodzi o prowadzących kawiarnie – ilość sprzedanych napojów. Jest to podobny system jak przy karcie podatkowej, gdy przy wyliczaniu podatków, np. korepetytorów, bierze się pod uwagę liczbę przeciętnie udzielanych przez nich lekcji. Cena lekcji nie ma znaczenia.

Często stosowanym w krajach UE rozwiązaniem upraszczającym rozliczanie małych firm z fiskusem są tzw. zryczałtowane koszty uzyskania przychodu. Koszty to przede wszystkim wydatki inwestycyjne przedsiębiorstwa. Koszty odlicza się od przychodu, wyliczając w ten sposób podstawę opodatkowania. Dzięki kosztom płaci się więc niższe podatki. Firmy czeskie mogą odliczać rzeczywiste koszty, czyli wydatki, które faktycznie poniosły, choćby na zakup maszyn czy urządzeń. Ale jeśli nie chcą stosować szczególowej ewidencji, mogą stosować koszty zryczałtowane. Takie koszty przedsiębiorstwa mogą też wybrać, gdy dojdą do wniosku, że będą one dla nich korzystniejsze od kosztów faktycznych.

W ustawodawstwie polskim formą opodatkowania dochodów osób prowadzących działalność gospodarczą, niosącą z sobą największy zakres preferencji związanych z naliczaniem i odprowadzaniem podatku, jest karta podatkowa. Karta podatkowa należy do grupy tzw. ryczałtów podatkowych. Wysokość świadczenia podatkowego wynika tutaj wprost z treści przepisów prawa podatkowego i znana jest podatnikowi z góry, np. przed rozpoczęciem działalności podlegającej opodatkowaniu. Sama technika opodatkowania zryczałtowanego nawiązuje do szacunkowej podstawy opodatkowania i tzw. znamion zewnętrznych przedmiotu opodatkowania. Podatnicy korzystający z karty podatkowej od początku istnienia tej formy opodatkowania zwolnieni są z obowiązku prowadzenia ksiąg, składania zeznań podatkowych, składania deklaracji podatkowych o wysokości uzyskanego dochodu, wpłacania zaliczek na podatek dochodowy. Wszystkie te preferencje miały i mają służyć wsparciu rozwoju mikroprzedsiębiorstw, prowadzących działalność samodzielnie lub przy wsparciu najbliższej rodziny.

Uprawnienie do skorzystania z karty podatkowej przysługuje w Polsce osobom fizycznym prowadzącym działalność samodzielnie lub w spółce cywilnej¹. Z opodatkowania w formie karty podatkowej wyłączone są spółki jawne, z o.o., komandytowe oraz te spółki cywilne, w których chociaż jeden ze wspólników nie jest osobą fizyczną. Z karty podatkowej mogą korzystać podatnicy prowadzący działalność usługową lub wytwórczo-usługową. Spośród bardzo wielu rodzajów działalności można wymienić: usługi krawieckie, fryzjerskie, kosmetyczne, fotograficzne, mechanikę pojazdową, ślusarstwo, zegarmistrzostwo i inne. Drugą grupę podatników mogących korzystać z karty stanowią podmioty zajmujące się działalnością w zakresie handlu detalicznego artykułami spożywczymi, z wyjątkiem napojów o zawartości alkoholu powyżej 1,5%, rolnymi i ogrodnictwami. Do trzeciej grupy należą podatnicy prowadzący działalność gastronomiczną, pod warunkiem jednak, że nie prowadzą sprzedaży napojów o zawartości alkoholu powyżej 1,5%. Do następnej grupy zaliczani są podatnicy prowadzący działalność w zakresie usług transportowych wykonywanych przy użyciu jednego pojazdu, oraz usług rozrywkowych. Z karty podatkowej mogą korzystać również osoby prowadzące sprzedaż posiłków

¹ Art. 25 Ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, DzU 2000, nr 144, poz. 930.

domowych w mieszkaniach, jeżeli nie jest przy tym prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych. Ostatnią, bardzo ważną grupę podatników stanowią przedstawiciele wolnych zawodów z zakresu usług zdrowotnych. Należy tutaj wymienić wyszczególnionych przez ministra: lekarzy, felczerów, techników dentystycznych oraz pielęgniarki, którzy muszą jednak spełniać wymogi szczegółowe².

Jednym z głównych elementów, od których zależy uzyskanie i utrzymanie prawa do karty podatkowej, a zarazem mającym wpływ na ustalenie wysokości ryczałtu, jest nieprzekraczanie określonego w przepisach stanu zatrudnienia. Wielkość zatrudnienia jest zróżnicowana dla poszczególnych rodzajów działalności. W przypadku działalności usługowej lub usługowo-wytwórczej, w zależności od jej rodzaju, możliwa wielkość zatrudnienia, nie licząc samego podatnika, wahała się od 0 do 5 pracowników. Jednocześnie wyodrębniono kilka grup pracowników, których nie uwzględniano przy ustalaniu prawa do karty podatkowej.

Karta podatkowa jest skierowana do podatników prowadzących działalność gospodarczą w ograniczonym, lokalnym zakresie. Obszar takiej działalności nie wykracza najczęściej poza obszar danej miejscowości czy rzadziej gminy. Skierowanie dochodów z karty podatkowej do budżetów gmin powinno aktywnie włączyć te ośrodki samorządności w proces kreowania lokalnej polityki gospodarczej ukierunkowanej na przedsiębiorstwa działające w mikroskali. Tak się jednak nie stało. Rokrocznie maleje liczba podatników opłacających podatek dochodowy od osób fizycznych w formie karty podatkowej. Jednocześnie wpływy do budżetów gmin z tej formy opodatkowania są coraz niższe i mają coraz mniejsze znaczenie dla samych gmin.

Tabela 1. Liczba podatników opodatkowanych w formie karty podatkowej w latach 2002-2008

Rok	Liczba podatników
2002	170 639
2003	160 724
2004	154 968
2005	145 171
2006	136 242
2007	130 190
2008	127 299

Źródło: Ministerstwo Finansów, Departament Podatków Dochodowych.

W badanym okresie liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i korzystających z karty podatkowej systematycznie spadała. Podatnicy rezygnujący z tej preferencyjnej formy opodatkowania najczęściej wybierali bardziej skomplikowane rozliczanie się na tzw. zasadach ogólnych podatku dochodowego od osób fizycznych.

² Tamże, art. 23.

Tabela 2. Dochody budżetów gmin z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych opłacanego w formie karty podatkowej w latach 2002-2008

Rok	Wpływy (w tys. zł)
2002	191 341
2003	155 368
2004	131 342
2005	120 529
2006	114 827
2007	108 137
2008	100 119

Źródło: Ministerstwo Finansów Departament Podatków Dochodowych.

Jednocześnie wraz z obniżaniem się liczby podatników korzystających z karty podatkowej malały wpływy do budżetów gminnych z tytułu tego źródła dochodów. W roku 2008 wyniosły one 100 119 tys. zł i stanowiły 52% kwoty, jaką uzyskały gminy z tego tytułu w roku 2002, kiedy to wpływy z tytułu karty wyniosły 191 341 tys. zł. Jednocześnie malało znaczenie wpływów z karty podatkowej w budżetach gmin. W roku 2002 wpływy z całości dochodów uzyskanych przez gminy z PIT wyniosły 3 429 000 tys. zł, w tym udział wpływów od podatników prowadzących działalność gospodarczą i rozliczających się na zasadach ogólnych wyniósł 9,19%, a podatników korzystających z karty podatkowej – 4,6%, w kolejnych latach wyniósł: dochody z PIT w 2003 r. – 4 010 300 tys. zł, udziały odpowiednio – 10,12% i 3,8%; dochody z PIT w 2004 r. – 5 466 100 tys. zł, udziały odpowiednio – 4,83% i 2,4%; dochody z PIT w 2005 r. – 6 269 900 tys. zł, udziały odpowiednio – 3,96% i 1,9%; dochody z PIT w 2006 r. – 7369 000 tys. zł, udziały odpowiednio – 3,82% i 1,6%; dochody z PIT w 2007 r. – 9 265 000 tys. zł, udziały odpowiednio – 3,7% i 1,2%³. Przy analizie należy jednak podkreślić zdecydowaną przewagę liczby podatników korzystających z zasad ogólnych podatku dochodowego nad płatnikami karty podatkowej.

3. Stawka podatkowa jako bariera w wykorzystaniu karty podatkowej

Na podstawie danych⁴ z lat 2002-2007 należy zauważyć, że spadek popularności ryczałtu spowodował wzrost popularności rozliczania się z podatku dochodowego od osób fizycznych na zasadach ogólnych. Systematycznie zmniejszała się więc rola ryczałtów jako stymulatorów rozwoju przedsiębiorczości. Zjawisko to jest o tyle

³ Z materiałów udostępnionych przez Ministerstwo Finansów, Departament Podatków Dochodowych.

⁴ Na podstawie materiałów uzyskanych w Ministerstwie Finansów, Departament Podatków Dochodowych.

zastanawiające, że formy uproszczone, takie jak karta podatkowa, miały być formami uprzywilejowanymi opłacania podatku dochodowego od osób fizycznych przez osoby prowadzące działalność gospodarczą w stosunkowo niewielkim rozmiarze. Dodatkowo sytuacja taka niesie konsekwencje dla budżetów gmin. Wpływy z karty podatkowej w całości bowiem zasilają budżety gmin. W przypadku podatku dochodowego od osób fizycznych opłacanego na zasadach ogólnych obecnie 38% odprowadzanego podatku trafia do kasy gminy. Spadek popularności karty podatkowej to utrata wpływów w gminach. Problem ten jest jednak marginalizowany z dwóch powodów. Po pierwsze, samorządowi gminnemu brakuje wiedzy na temat przyczyn utraty dochodów z tytułu karty podatkowej. Po drugie, gminom brakuje instrumentarium, żeby zmieniać ten stan rzeczy. Traktują dochody z karty nie jak dochody własne, w pełnym tego słowa znaczeniu, lecz jako środki przekazane przez aparat skarbowy, na których wysokość nie mają wpływu. Zdaniem autora zmiana tego stanu rzeczy powinna przyczynić się do zyskania przez gminy ważnego narzędzia w realizacji lokalnej polityki gospodarczej i aktywnego kreowania dochodów gmin.

Elementem konstrukcji karty podatkowej i ryczału od przychodów ewidencjonowanych, który ma, zdaniem autora, podstawowe znaczenie dla spadku zainteresowania kartą podatkową jako zryczałtowanej formy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych, jest stawka podatkowa. Ma ona decydujący wpływ na wysokość obciążeń podatkowych związanych z wyborem konkretnej formy opodatkowania. Malejąca liczba podatników korzystających z karty podatkowej idzie w parze ze wzrastającą liczbą osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, decydujących się na tzw. zasady ogólne podatku dochodowego. Symulację obciążeń podatkowych wykonano na podstawie danych Ministerstwa Finansów i GUS⁵. W analizie uwzględniono dwa najczęściej wybierane przez mikroprzedsiębiorstwa rodzaje działalności gospodarczej (tab. 3).

Podobne jak dla działalności budowlanej zestawienie wysokości płaconego podatku dochodowego w zależności od wybranej formy opracowane zostało również dla działalności handlowej (tab. 4).

W latach 2002-2007 dysproporcja w obciążeniach fiskalnych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zależności od wybranej formy podatku dochodowego od osób fizycznych była wyraźnie na niekorzyść karty podatkowej. W latach tych dla zdecydowanej większości badanych podatników korzystniejsze było rozli-

⁵ *Działalność gospodarcza przedsiębiorstw o liczbie pracowników do 9 osób w 2002 r. Informacje i opracowania statystyczne*, GUS, Warszawa 2003; *Działalność gospodarcza przedsiębiorstw o liczbie pracowników do 9 osób w 2003 r. Informacje i opracowania statystyczne*, GUS Warszawa 2004; *Działalność gospodarcza przedsiębiorstw o liczbie pracowników do 9 osób w 2004 r. Informacje i opracowania statystyczne*, GUS, Warszawa 2005, www.mf.gov.pl, www.gus.gov.pl. Zob. art. 27, ust. 1 Ustawy z dnia 26 lipca 1991 o podatku dochodowym od osób fizycznych, DzU 2000, nr 14, poz. 176 z późn. zm.; zob. załącznik nr 1: *Tabela miesięcznych stawek podatku dochodowego. Część I i II Obwieszczenia Ministra Finansów w sprawie wysokości kwot przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych, stawek karty podatkowej oraz kwartalnych stawek od przychodów proboszczów i wikariuszy*, MP 02.57.783, MP 04.49.848.

czanie się z podatku dochodowego na zasadach ogólnych niż wybór karty podatkowej. W latach 2002-2003 zasady ogólne niosły ze sobą niższe obciążenia fiskalne bez względu na liczbę zatrudnionych pracowników, a także wielkość miejscowości. Po roku 2004 decyzja urzędu skarbowego o zastosowaniu stawek karty zbliżonych do dolnej granicy możliwych stawek mogła zwiększyć konkurencyjność podatkową karty podatkowej w stosunku do zasad ogólnych, ale tylko przy prowadzeniu działalności w małej miejscowości i minimalnym zatrudnieniu.

Tabela 3. Wysokość podatku dochodowego od osób fizycznych płaconego przy wyborze karty podatkowej lub zasad ogólnych przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie robót budowlanych¹

Miesięczne kwoty podatku dochodowego od osób fizycznych – zasady ogólne (w PLN)	Miesięczne stawki podatku dochodowego – karta podatkowa (w PLN)			
	liczba pracowników	w miejscowości o liczbie mieszkańców		
		do 5000	ponad 5000 do 50 000	powyżej 50 000
2002-2003				
466 w 2002	0	249	271	310
485 w 2003	1	423	454	492
	2	582	662	752
	3	815	924	1021
	4	954	1045	1149
	5	1102	1218	1330
2004-2005				
568 w 2004	0	258	288	320
593 w 2005	1	438	470	509
	2	603	686	780
	3	845	958	1059
	4	989	1084	1191
	5	11143	1264	1379
2006-2007				
872 w 2006	0	266	297	330
1015 w 2007	1	452	485	525
	2	623	709	806
	3	873	989	1094
	4	1022	1121	1230
	5	1181	1306	1425

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

¹ Roboty budowlane: murarskie, ciesielskie, dekarские, posadzarskie, malarskie, związane z wykładaniem i tapetowaniem ścian, izolatorskie, związane ze wznoszeniem i montażem konstrukcji stalowych.

Tabela. 4. Wysokość podatku dochodowego od osób fizycznych płaconego przy wyborze karty podatkowej lub zasad ogólnych przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie handlu żywnością i wyrobami tytoniowymi

Miesięczne kwoty podatku dochodowego od osób fizycznych – zasady ogólne (w PLN)	Miesięczne stawki podatku dochodowego – karta podatkowa (w PLN)						
	liczba pracowników	w miejscowości o liczbie mieszkańców					
		do 5000		ponad 5000 do 50 000		powyżej 50 000	
		od	do	od	do	od	do
2002-2003							
356 w 2002	0	279	423	384	520	423	662
345 w 2003	1	384	520	423	662	520	846
	2	423	668	520	846	662	966
	3	520	746	662	966	891	1.203
2004-2005							
374 w 2004	0	288	438	398	539	438	686
381 w 2005	1	398	539	438	686	539	878
	2	438	693	539	878	686	1002
	3	539	878	686	1002	924	1248
2006-2007							
529 w 2006	0	297	452	410	566	452	709
693 w 2007	1	410	556	452	709	556	907
	2	452	716	556	907	709	1036
	3	556	907	709	1036	955	1290

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS.

Prawie w całym badanym okresie obserwować można systematyczny spadek liczby podmiotów rozliczających się z podatku dochodowego od osób fizycznych w formie karty podatkowej. Dlaczego pomimo prostej konstrukcji i uproszczonych do minimum działań związanych z płatnością podatku w formie karty podatkowej traci ona wciąż na popularności? Wydaje się zasadne stwierdzenie, że podatnicy rezygnujący z uproszczonej formy opodatkowania i wybierający bardziej skomplikowane zasady ogólne, kierują się wielkością obciążeń fiskalnych, jakie niesie ze sobą wybór danej formy opodatkowania. Z przeprowadzonej symulacji na wybranych grupach podatników, której podstawą były badania statystyczne, wynika, że opłacanie podatku dochodowego od osób fizycznych w formie karty podatkowej jest najczęściej mniej korzystne niż wybór tzw. zasad ogólnych. Karta podatkowa jest rozwiązaniem niosącym niższe niż zasady ogólne obciążenia fiskalne jedynie dla podatników pro-

wadzących działalność w danym zakresie w stosunkowo małej skali. Przeprowadzona analiza wykazała, że granica wielkości zatrudnienia przynosząca korzyści fiskalne dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie budownictwa i korzystających z karty podatkowej przebiega przy zatrudnianiu jednego pracownika w małych bądź średnich miejscowościach. Przy większym zatrudnieniu korzystniejsze stają się zasady ogólne. Dla działalności handlowej omawiana granica przesuwana się w kierunku podatników niezatrudniających pracowników. Limit zatrudnienia dający prawo do karty podatkowej wynosi przy tym w przypadku działalności budowlanej 5 pracowników, a działalności handlowej – 3 pracowników.

4. Podsumowanie

Karta podatkowa powinna być ważnym narzędziem kreowania dochodów gmin. Z racji swej konstrukcji powinna być również efektywnie wykorzystywana w realizacji celów gospodarczych polityki fiskalnej, realizowanych również przez gminy, dla których jest dochodem własnym. Preferencje, jakie niesie ze sobą korzystanie z tej formy podatku dochodowego od osób fizycznych, odpowiednio zastosowane mogą być służyć rozwojowi przedsiębiorczości i promowaniu wzrostu zatrudnienia. W sprzeczności z realizacją tych celów stoi jednak poziom obciążeń fiskalnych związanych z korzystaniem z tej formy opodatkowania. W konsekwencji osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wybierają zasady ogólne podatku dochodowego, rezygnując z karty podatkowej. Ma to swoje negatywne skutki dla budżetów gmin. Podatek dochodowy opłacany w formie karty podatkowej zasila ich budżety w całości. Ten sam podatek opłacany w formie zasad ogólnych zasila gminy jedynie w 39,34%. W przypadku każdego podatnika rezygnującego z karty podatkowej na rzecz zasad ogólnych gmina traci ponad 60% potencjalnych wpływów podatkowych z podatku dochodowego.

Gminy oprócz dochodów podatkowych tracą też możliwość wykorzystania karty podatkowej do kreowania własnej polityki fiskalnej. Przyczyną malejącego zainteresowania kartą podatkową jest zbyt wysoki poziom dochodu szacunkowego, przyjętego przez Ministerstwo Finansów jako podstawa opodatkowania. Wydaje się, że znacznie efektywniejsze byłoby przekazanie części kompetencji aparatu skarbowego gminom. Dotyczyć to może ustalania, nawet w ramach określonych przez ministerstwo, wysokości stosowanych stawek karty podatkowej oraz preferencji związanych z ulgami zatrudnieniowymi. Gminy najlepiej znają bowiem lokalne warunki gospodarowania i elastyczniej reagują na zmieniające się otoczenie gospodarcze. Jednocześnie prowadzenie własnej polityki fiskalnej, np. w zakresie podatku od nieruchomości, świadczy, że gminy posiadają kompetencje do tego typu działań. Wydaje się, że takie zmiany dotyczące konstrukcji karty podatkowej powinny przyczynić się do wykorzystania zalet omawianej formy opodatkowania do kształtowania dochodów budżetowych i rzeczywistości gospodarczej w gminach.

Literatura

Działalność gospodarcza przedsiębiorstw o liczbie pracowników do 9 osób w 2002 r. Informacje i opracowania statystyczne, GUS, Warszawa 2003.

Działalność gospodarcza przedsiębiorstw o liczbie pracowników do 9 osób w 2003 r. Informacje i opracowania statystyczne, GUS, Warszawa 2004.

Działalność gospodarcza przedsiębiorstw o liczbie pracowników do 9 osób w 2004 r. Informacje i opracowania statystyczne, GUS, Warszawa 2005.

Ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, DzU 2000, nr 144, poz. 930.

Patrzalek L., *Finanse samorządowe*, Wyd. Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego, Wrocław 1999.

Źródła internetowe

www.mf.gov.pl.

www.gus.gov.pl.

THE POSSIBILITIES OF USING THE TAX CARD AS A TOOL FOR DEVELOPMENT OF MICRO ENTERPRISES IN THE MUNICIPALITIES

Summary: The article deals with the problem of active support for the development of the sector of micro enterprises as far as constructing taxes is concerned. One of the most effective tools of support for micro enterprises is the simplified tax system. The lump-sum-based forms of taxation by means of income tax, which – in their construction – take into account the specific nature of micro enterprises to the greatest extent, have been losing popularity year after year. It was proved in the simulation carried out (on the basis of data obtained from the Chief Central Statistical Office) that the height of the tax rates was to be blamed for this situation. The tool that ought to stimulate the growth of micro enterprises has turned out to be too costly in application and forces the subjects to accept the system of far more time – and effort – consuming general principles.